

Jan Valentin Sæther

”Kontraster. Identiteter”

Maleri - Foto - Objekter

18.10. - 09.11.2003

Om eksil, overvåkning og verdens tilstand – Jan Valentin Sæthers «Kontraster. Identiteter» i KunstVerket galleri

Jan Valentin Sæther er tilbake! 25. oktober åpner han utstillingen «Kontraster. Identiteter» i KunstVerket galleris lokaler på Rodeløkka i Oslo. Her kan publikum blant annet se fotografier, voksede konvoluttbilder, og seks store malte portretter -- de første i en serie på 42 som kalles Eksil. Sæther har lenge vært opptatt av eksilproblematikken. Allerede i 1992 stilte han ut prosjektet An Artist in Exile: The Viloshin Letters i Phoenix Bookstore and Art Gallery i Santa Monica, California. Før dette ble det seks meter lange triptyket Exile vist i Andrea Ross Gallery samme sted i 1989. Verkene tar opp eksistensielle temaer som ensomhet og isolasjon og følelsen av fremmedhet, av å ikke passe inn i verden.

Eksilportrettene

Et portrett er gjerne av en kjær, familiær skikkelse. Et portrett er noe man bestiller, kanskje for å ære og minnes en sosial betydelighet. Portrettmaleriets konnotasjoner er kostbarhet, tidsbruk, autoritet... Et malt portrett er vanligvis ikke av en uønsket person. De seks portrettene Sæther viser i KunstVerket er begynnelsen på en serie som er tenkt å bestå av 42 mennesker i et eller annet slags eksil, både levende og døde. Mennesker som et eller annet sted i verden er uønskede. I feltene mellom portrettene oppfordres publikum til å skrive inn navnene på mennesker i eksil som de kjenner til. Foreløpig består serien av filosofene Julia Kristeva og Mikhail M. Bakhtin, vår egen Ali Djabbari i Radio Yalla, regissøren Luis Buñuel, fredsprisvinner Aung San Suu Kyi, og Jan Valentin Sæther selv – gnostiker. Alle er de mennesker som har opplevd eller lever i ett eller annet slags eksil: Bakhtin og Aung i eksil i hjemlandet, Buñuel og Djabbari som flyktninger i et fremmed land, mens Kristevas og Sæthers eksil er av en mer åndelig art.

Konvoluttbildene

I en serie bilder som er lagt i konvolutter som deretter er blitt vokset igjen finner vi to hovedtemaer: flyktninger og overvåkning. Satellittbilder av Oslo sentrum viser med all tydelighet at Orwells fremtidsvisjon for lengst er en realitet. Selv elendigheten er overvåket i et stort arbeide bestående av fragmenterte elementer av små hjemløse flyktningebarn i Uganda. Verden er kartlagt i minste detalj – den vestlige verdens imperialistiske

prosjekt er fullført og konkurs. Helhetsbildet som avtegner seg av verden i dag er dystert. Sæther selv sier: «Vesten som sivilisasjon makter ikke lenger å forholde seg til hele komplekset av problemer og dekker over en maktesløshet ved å ivre for de enkelte saker som florerer sentimentalt i det offentlige rom. Vi er på hell som sivilisasjon og er inne i en brutaliseringsprosess. En brutalisering av barn.»

Konvoluttene og voksen kan symbolisere vår hukommelse. Hver dag pumpes millioner av bilder inn i hjernene våre. Bilder av krig, elendighet, fotball osv. Det er utmattende å tenke på. Vi har heller aldri lært å se, å fordøye alt dette bildematerialet. Disse bildene i mediene skyves nesten momentant bakover i hjernene våre hvor et glemseleens slør snart dekker over dem, – symbolisert av voksen og konvoluttens transparens. Bildene ligger der som et uromoment i bakhodet, men vi kan ikke riktig huske hva det var vi så, hva det er som påvirker oss...

Sorte speil

Fotografier av avslåtte fjernsynsapparater utgjør tredje del av utstillingen. Skjermene speiler tomme rom, forlatte rom. Tv'en er av og Elvis has left the building... Ingen er hjemme. De tåkete speilbildene viser tomme hjem i pastellvalører – hjemmesfæren som uvirkelighet, speilet i det blinde medieøyet.

